

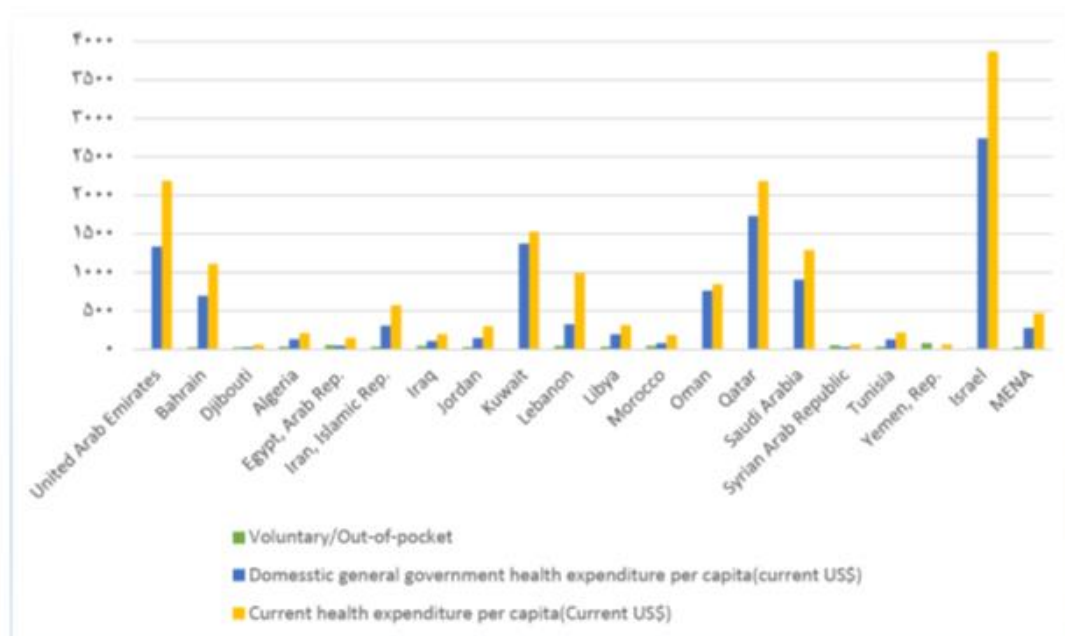
شاخص دوم: هزینه های سلامت

هزینه های سلامت، مصرف نهایی کالاها و خدمات سلامت را اندازه گیری می کند. این اقدام شامل هزینه های عمومی و خصوصی برای خدمات و کالاهای بهداشتی و درمانی و همچنین مدیریت بهداشت عمومی و پیشگیری می شود، اما هزینه های تشکیل سرمایه (سرمایه گذاری در زیرساخت ها، ماشین آلات و تجهیزات، همچنین نرم افزار و پایگاه های اطلاعاتی) را شامل نمی شود. برای مقایسه سطوح مخارج بین کشورها، هزینه های سلامت به یک واحد پول رایج (دلار آمریکا) تبدیل می شود و برای در نظر گرفتن تفاوت در قدرت خرید، ارزشهای ملی با استفاده از نرخ های مبادله برابری قدرت خرید (PPPs) تعدیل می شود. برای محاسبه نرخ رشد واقعی، از شاخص تعدیل کننده کاهش دهنده تورم در سطح اقتصاد استفاده می شود.

توجه به این موضوع که کشورها چقدر برای سلامت هزینه کنند و رشد سالانه این هزینه ها چقدر است، تحت تاثیر طیف وسیعی از عوامل بازار و عوامل اجتماعی و همچنین ساختارهای سازمانی و مالی متنوع کشورها در سیستم های سلامت آنهاست.

در سال ۲۰۲۰، اسرائیل با فاصله نسبتاً زیادی از سایر کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا (MENA) بیشترین میزان هزینه های سلامت را ثبت نموده است. بعد از این کشور، به ترتیب امارات و قطر قرار دارند. کشورهایی در منطقه وجود داشته اند که کمتر از ۵۰۰ دلار هزینه در سلامت شهروندانشان هزینه نموده اند که شامل کشورهایی از شمال آفریقا مانند الجزایر، جیبوتی، مصر، لیبی، مراکش، تانزانیا و کشورهای خاورمیانه از قبیل: عراق، اردن و یمن می باشند. در مقابل، کشورهای پردرآمد شورای همکاری خلیج فارس با توجه به قابلیت های مالی خود توانسته اند پوشش خدمات سلامت با کیفیت را در جوامع خود گسترش دهند.

کمترین هزینه سرانه سلامت در این منطقه متعلق به کشور جیبوتی با رقم ۶۲.۸ برای هر نفر می باشد. نمودار زیر تفکیک هزینه های سرانه سلامت را بر اساس اینکه از منابع دولتی یا از طریق پرداخت از جیب یا داوطلبانه تامین شده، نشان می دهد.



هزینه سلامت، معیاری برای بررسی میزان دسترسی به تسهیلات سلامت در یک جامعه است. هزینه سلامت سرانه بیان می‌کند که برای هر فرد در یک کشور چه میزان پول در نظام سلامت آن کشور هزینه می‌شود. هر چه میزان منابع مالی بیش‌تر از محل پرداخت‌های مستقیم خانوارها و در زمان بیماری تامین گردد، نظام تامین منابع مالی سلامت غیر عادلانه خواهد بود. کشورهای امارات، قطر و کویت وضعیت بهتری نسبت به سایر کشورها داشته و نسبت پرداخت از جیب هزینه‌های سلامت درصد بسیار پایینی دارد. در مقابل کشورهایی مانند یمن و سوریه قرار دارند که بخش عمده‌ای از هزینه‌های سلامت از جیب مردم یا بصورت داوطلبانه از طریق خیریه‌ها تامین می‌گردد. شکل دیگر بیان هزینه‌های سلامت، در قالب مقایسه با تولید ناخالص داخلی ارائه می‌شود. بر اساس این شاخص، جایگاه و اهمیت نظام سلامت در مقایسه با سایر بخش‌های اقتصادی نیز مشخص می‌گردد. مقایسه سهم هزینه جاری سلامت از تولید ناخالص داخلی کشورهای عضو OECD با منطقه MENA نشان می‌دهد که در کشورهای عضو OECD هزینه‌های جاری سلامت بیش از دو برابر کشورهای منطقه MENA بوده نرخ رشد هزینه سلامت در هر دو گروه نسبت به سال‌های قبل روند افزایشی داشته‌اند.

